

Oplegnotitie bij het rapport Toezicht en Handhaving complexe bedrijven

Inleiding

In opdracht van het AB-voorzittersoverleg van de Gelderse Omgevingsdiensten is onderzoek gedaan naar een programmatische aanpak voor toezicht en handhaving op de gemeentelijke complexe bedrijven in Gelderland. Dit is het eindrapport van het onderzoek naar deze programmatische aanpak.

De programmatische aanpak moet leiden tot een verbetering van de leefomgeving en een gelijk speelveld voor bedrijven.

In de onderzoeksperiode is tevens het rapport verschenen van de commissie Van Aartsen. De kritische bevindingen van deze commissie zijn gericht op verbetering van de kwaliteit van VTH en daarmee liggen de onderzoeken in elkaars verlengde. Om die reden is er een verbinding gemaakt tussen beide rapporten.

Doelen

- Vergroten van het level-playing-field voor toezicht en handhaving op de complexe bedrijven binnen het Gelderse Stelsel, ongeacht welk orgaan bevoegd gezag is en/of opdrachtgever is.
- Minder fragmentatie en vrijblijvendheid in de uitvoering van de betreffende taken, en versterking van de positie van de individuele diensten. Hiervoor aansluiting vinden bij het programma toezicht & handhaving complexe provinciale bedrijven.
- Robuuste uitvoering voor toezicht en handhaving op de complexe bedrijven binnen de huidige afspraken van het Gelderse Stelsel. Houd daarbij oog voor de balans binnen het Gelderse Stelsel.
- Toekomstbestendigheid Gelderse Omgevingsdiensten borgen.

Voorgenomen besluiten om:

1. Het principe te ondersteunen van een centrale programmering voor complexe bedrijven in Gelderland en de genoemde beoogde resultaten en aandachtspunten nader te laten uitwerken.
2. Een ambtelijke werkgroep in te richten met vertegenwoordigers van gemeentelijke opdrachtgevers, managers T&H en directeuren van de omgevingsdiensten. De werkgroep heeft als opdracht het opstellen van het programma 'Toezicht en Handhaving Complexe Gemeentelijke Bedrijven' en rapporteert aan het voorzittersoverleg.
3. Een programmamanager onder te brengen bij de ODRA voor de feitelijke uitvoering en inrichting van het programma.
4. De programmamanager opdracht te laten geven voor:
  - a. Het inrichten van een centrale risicoanalyse en programmering,
  - b. Werkprocessen, governance, financiering en informatievoorziening,
  - c. Specificatie van beoogde kennisontwikkeling,
  - d. Beschrijving van de opgave om te komen tot eenduidig VTH-beleid, waaronder toepassing van de LHS en sanctiestrategie en voldoen aan nieuwe Omgevingswet.
  - e. Een eerste concept-werkplan voor Gelderse gemeentelijke complexe bedrijven.
5. Hiervoor de initieel benodigde middelen beschikbaar te stellen.
6. Het streven uit te spreken om in 2022 het programma feitelijk van start te laten gaan.
7. Een communicatieplan op te stellen.

KokxDeVoogd

Ontdek de staat van morgen

Toezicht en handhaving complexe gemeentelijke bedrijven

27 mei 2021

Bart Jan van Rossum en Norbert de Blaay

Inhoudsopgave

1. Context	3
1.1 Inleiding.....	3
1.2 Aanleiding	3
1.3 Vraagstelling.....	4
1.4 Onderzoek verantwoording	5
1.5 Leeswijzer.....	5
2. Huidige situatie	7
2.1 De leidende principes van het Gelders Stelsel.....	7
2.2 Stelseltaken.....	7
2.3 Complexe bedrijven	8
2.4 Verdeling over omgevingsdiensten	8
2.5 Samenhang met complexe provinciale bedrijven.....	9
3. Bevindingen en beoogde doelstellingen	11
3.1 Inleiding.....	11
3.2 Bevindingen – vanuit de interviews.....	11
3.3 Relatie met het rapport van de commissie Van Aartsen	14
3.4 Rode lijnen	15
3.5 Beoogde doelstellingen.....	15
4. Programmatisch werken	16
4.1 Inleiding.....	16
4.2 Algemeen – wat is programmatisch werken	16
4.3 Criteria voor succesvol programmeren	17
5. Praktische uitwerking	18
5.1 Inleiding.....	18
5.2 Op hoofdlijnen	18
5.3 Nadere uitwerking	19
6. Implementatie voorstel	23
6.1 Opstellen en vaststelling	23
6.2 Uitvoering.....	23
6.3 Vaststelling.....	23
6.4 Incidenteel financieel effect / eenmalig budget	23
Bijlage 1: Bron documenten	24

Bijlage 2: Geïnterviewde functionarissen 25

1. Context

1.1 Inleiding

In opdracht van het AB-voorzittersoverleg van de Gelderse Omgevingsdiensten is onderzoek gedaan naar een programmatische aanpak voor toezicht en handhaving op de gemeentelijke complexe bedrijven in Gelderland. Dit is het concepteindrapport van het onderzoek naar deze programmatische aanpak.

1.2 Aanleiding

Op 3 november 2009 hebben alle gemeenten en de provincie van Gelderland de intentieverklaring 'Gelderse Maat' ondertekend en daarmee de uitgangspunten voor het Gelderse Stelsel van Omgevingsdiensten vastgelegd. Leidende principes in de intentieverklaring waren: kwaliteit, nabijheid en efficiëntie.

In 2013 is het Gelderse Stelsel van Omgevingsdiensten van start gegaan. Hierin wordt de vergunningverlening, toezicht en handhaving van de WABO-taken door zeven omgevingsdiensten in de provincie Gelderland uitgevoerd. Binnen het Stelsel zijn de complexe, specialistische en bovenlokale taken zodanig verdeeld dat wordt voldaan aan de kwaliteitseisen en de eisen van robuustheid. Voor de gemeenten geldt dat met het Gelderse Stelsel van Omgevingsdiensten de nabijheid is geborgd. Dat is voor gemeenten van groot belang.

De taken van toezicht en handhaving van de complexe bedrijven van de provincie waren eveneens binnen het Stelsel van Omgevingsdiensten verdeeld. De provincie Gelderland liet de toezicht- en handhavingstaken door zeven omgevingsdiensten uitvoeren in plaats van door de eigen provinciale organisatie uitvoeren. Dit leidde tot verschillen in aanpak van toezicht en handhaving op provinciale bedrijven en toepassen van het provinciaal toezicht- en handhavingbeleid. Verder ontbrak een totaaloverzicht van de uitvoering van het provinciale takenpakket waardoor evaluatie en bijsturing binnen de huidige provinciale beleidscyclus maar beperkt mogelijk was. Als laatste werd de uitvoering van het toezicht en de handhaving van de complexe (provinciale) bedrijven binnen elke Omgevingsdienst - in plaats van binnen de totale provinciale opdracht - geprioriteerd.

In 2019 hebben de bovenstaande inzichten ertoe geleid dat de provincie voor een programmatische aanpak op het toezicht en de handhaving op complexe provinciale bedrijven heeft gekozen. Deze programmatische aanpak is gestart voor de circa 200 complexe provinciale bedrijven waarvoor de provincie het bevoegd gezag is. Er is verder één pool van toezichthouders uit de verschillende omgevingsdiensten gevormd, onder de aansturing en mandaat van één directeur (Omgevingsdienst Regio Arnhem). In deze pool wordt ingezet op kennisuitwisseling, onderlinge afstemming, bundeling van kennis en roulatiemogelijkheden van de toezichthouders en handhavers. Dit leidt uiteindelijk tot een level-playing-field. De keuze van de provincie is destijds mede ingegeven doordat gemeentelijke bestuurders ook op termijn een programmatische